

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 20Csp/503/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519205533
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Beňák
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:7519205533.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Lukášom Beňákom v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, proti žalovanému: I. H., T. XX.XX.XXXX, H. K. XX, o zaplatenie 1.167,36 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 440,53 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 440,53 € od 30.01.2017 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 30.08.2019 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.167,36 € spolu s príslušenstvom, ako aj nahradiť mu trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca je právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., ktorá uzatvorila dňa 31.07.2014 so žalovaným Zmluvu o pôžičke evidenčné č. XXXXXXXX (ďalej len „zmluva“) vo výške 1.300 €, ktorú mal žalovaný splácať v pravidelných 60 mesačných splátkach po 40,36 € a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 2.421 €. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 26.11.2015 listom - predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok a žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote nedošlo, žalobca dňa 19.01.2017 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom z dňa 24.11.2017 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Do dnešného dňa žalovaný dlžné splátky neuhradil. Žalovaný celkovo uhradil sumu 859,47 € pred podaním žaloby. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby tak predstavuje sumu 1.167,36 €. Žalobca si zároveň uplatnil úrok z omeškania a náhradu trov konania.

3. Žalovanému bola žaloba spolu s prílohami a poučením doručená dňa 30.10.2019, o čom svedčí doručienka na č. I. 54 spisu, avšak v konaní zostal nečinný.

4. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 19.12.2019. Žalovaný podaním doručeným súdu dňa 06.12.2019 doručil súdu doklad i dlhodobej práceneschopnosti s tým, že na dňa 19.12.2019 je objednaný na magnetickú rezonanciu do NsP Skalica. Zároveň žiadal o delegovanie sporu na Okresný súd Senica. Nato súd pojednávanie zrušil.

5. Súd následne žalovaného vyzval, aby uviedol, kde má trvalý pobyt (keďže registri obyvateľov má nahlásený trvalý pobyt R. XXX, XXX XX R.) a kde prechodný pobyt, resp. adresu na doručovanie. Zároveň ho poučil, že súd môže pojednávať aj v jeho neprítomnosti, resp. sa môže dať na pojednávanie zastúpiť.

6. V reakcii na výzvu žalovaný uviedol svoju adresu na doručovanie a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti.

7. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 24.02.2020, ktorého sa nezúčastnil žalobca ani jeho právny zástupca, ktorí svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnili a žiadali pojednávať v ich neprítomnosti. Nedostavil sa ani žalovaný, ktorý súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Podaním doručeným súdu dňa 19.2.2020 žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní a zároveň žiadal o možnosť vypočutia na Okresnom súde v Senici. Súd nepovažoval výsluch žalobcu za potrebný, keďže vo veci ide o spor so slabšou stranou - spotrebiteľský spor, preto súd zo zákona poskytol žalovanému náležitú ochranu. Zároveň súd nemohol „delegovať“ spor na Okresný súd Senica, keďže žalovaný má adresu trvalého pobytu v obvode tunajšieho súdu v zmysle ust. § 13, 14 CSP.

8. Súd vykonal dokazovanie listinami založenými v spise a zistil tento skutkový stav:

9. Právny predchodca žalobcu -spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., uzatvoril dňa 26.08.2014 so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zmluva“) vo výške 1.300 €. Žalovaný sa ju zaviazala splatiť v 60 mesačných splátkach. Celková čiastka bola 2.265 €. Celkové náklady spotrebiteľa boli 965 €. Mesačná splátka 40,36 € s poistením. RPMN (X) 27,40 %, priemerná hodnota RPMN: 44,06 %, fixná ročná úroková sadzba 27,41 %, sadzba poistenia 6,90 %. Termín konečnej splatnosti (mesiac/rok) do splatenia všetkých záväzkov klienta. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnil, preto žalobca vyhlásil dňa 19.01.2017 úver za predčasne splatný. Žalobca si tak uplatňuje zostatok pohľadávky spolu s úrokom z omeškania a náhradu trov konania.

10. Z predloženého splátkového kalendára súd zistil, že žalovaný uhradil celkom 859,47 € pred podaním žaloby, pričom jej bolo poskytnutých 1.300 €.

11. Podľa ust. § 52 ods. 1 až 4 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

13. Podľa ust. § 2 písm. a/ a písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

15. Podľa ust. § 3 ods. 1 Obč. zák. výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podľa ust. § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“) odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

19. Podľa ust. § 1 ods. 2 Nariadenia odplata podľa odseku 1 sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok.

20. Podľa ust. § 1 ods. 3 Nariadenia Odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v

a) percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka,

2. jednorazové plnenie v percentách sa považuje za plnenie za rok,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok,

b) peniazoch prepočítavané na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v peniazoch za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka, vydelením sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

2. jednorazové plnenie v peniazoch sa vydelením sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

3. opakujúce sa plnenie v peniazoch za rok sa vydelením sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

c) percentách z inej sumy, ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka a vynásobí sa podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,

2. jednorazové plnenie v percentách sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov.

21. Podľa ust. § 10d ods. 2 Nariadenia ak dôjde k poskytnutiu peňažných prostriedkov spotrebiteľovi v období po 31. máji 2014 a pred 1. septembrom 2014, odplatom sa na účely tohto nariadenia vlády rozumie odplata obvykle požadovaná bankami a pobočkami zahraničných bánk podľa § 1 ods. 1 až 3 a úvery alebo pôžičky v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy a za najvyššiu prípustnú výšku odplaty sa považuje odplata, ktorá nesmie prevýšiť dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webovom sídle Národnej banky Slovenska ako súčasť úrokovej štatistiky za prvý mesiac kalendárneho štvrťroka predchádzajúceho uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy; úverom alebo pôžičkou sa rozumie aj obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.

22. Z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že žalobca si uplatňoval voči žalovanému nároky vzniknuté z uzavretej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.08.2014 (ďalej len „zmluva“). Podľa výpisu z obchodného registra, právny predchodca žalobcu, spoločnosť Consumer Finance

Holding, a.s., má v predmete činnosti okrem iného aj poskytovanie úverov, je teda dodávateľom a veriteľom podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy ako aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko túto činnosť vykonáva v rámci svojho podnikania. Žalovaný zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci svojho podnikania, povolania alebo zamestnania. Ak ide potom o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, ide o vzťah spotrebiteľský, ktorý sa riadi ustanoveniami Obč. zák. a zákona o spotrebiteľských úveroch. Z predloženej zmluvy je evidentné, že ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluvu, vrátane jej zmluvných podmienok, ktoré sú vopred pripravené. Sú pripravené žalobcom bez účasti druhej strany, teda spotrebiteľa, pre vopred neurčený široký okruh spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a doby splatnosti. Ide o formulár zmluvy s vopred pripravenými podmienkami, v ktorej sa len vyplňajú potrebné údaje. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným na základe zmluvy uzavretej dňa 26.08.2014 je vzťahom občianskoprávnym a na predmetnú zmluvu sa hľadí ako na typovú spotrebiteľskú zmluvu podľa Obč. zák. a zákona č. 129/2010 Z. z.

23. Súd sa pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou odplaty, t.j. výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil za obdobie 60 mesiacov pri sume 1.300 € - 27,41 % ročne, takáto výška je uvedená v zmluve. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (Rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 57/2005 z 1.7.2010). Občiansky zákonník (Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy) výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri pôžičke alebo úvere dojednať úroky, z čoho vyplýva, že sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi zmluvnými stranami, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ust. § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom.

24. Dobré mravy patria medzi všeobecné uznávané zásady, na ktoré je povinný súd zo svojej úradnej moci prihliadať, či tieto boli v jednotlivých právnych vzťahoch medzi stranami dodržané, a pokiaľ tomu tak nie je, zabrániť aby slabšia zmluvná strana - v tomto prípade žalovaný ako spotrebiteľ, bola pred takýmito praktikami zo strany veriteľov ochránená. Dobré mravy predstavujú pojem, ktorý nie je presne zákonom definovaný, ale môžeme ho považovať za súhrn takých etických hodnôt, ktoré sú všeobecné uznávané a ktoré sú určitou etickou a morálnou vodiacou linkou pri vzniku, zmene alebo zániku právnych vzťahov v demokratickej spoločnosti. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný.

25. Podľa štatistiky zverejnenej na stránke Národnej banky Slovenska, v roku 2014 v apríli (prvý mesiac kalendárneho štvrtého predchádzajúceho uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy) priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri domácnostiach a pri úrokoch poskytnutých od 1 do 5 rokov (spotrebiteľské a ostatné úvery) bola 10,59 % p. a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi zmluvnými stranami v danom prípade (27,41 %) o viac ako 2,5x prevyšoval úroky, za ktoré banky poskytovali úvery v rozhodnom období. Je síce pravdou, že vo veciach tzv. nebankových subjektov (právny predchodca žalobcu) sa dajú vo všeobecnosti akceptovať vyššie úroky vzhľadom na vyššiu mieru rizika, rozhodne však nie o viac ako 100 % oproti priemeru bánk, pričom v každom jednotlivom prípade sa musia zohľadniť osobitosti daného prípadu.

26. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že dohoda o úroku (odplata) je v zmysle ust. § 39 Obč. zák. v rozpore s dobrými mravmi a zároveň v rozpore so zákonom (§ 53 ods. 6 Obč. zák.). Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške

úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ V zmysle vyššie uvedeného, súd konštatuje, že v danom prípade odplata (úrok z úveru) prevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať, preto je dohoda o úrokoch neplatná a z tohto dôvodu súd považoval celý úver za bezúročný.

27. Zákomom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa mení Občiansky zákonník tak, že sa vkladá za § 54 nový § 54a, ktorý znie: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel“. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879 v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 5.12.2018.

28. Z dôvodovej správy vyplýva, že cieľom novely je zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia. Úprava je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy bolo vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondikcia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr. Navrhovaná právna úprava sa z dôvodu predchádzania prípadnej nerovnosti vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu, na spotrebiteľa aj na dodávateľa.

29. Vzhľadom k tomu, že žaloba bola podaná dňa 30.08.2019, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka, súd ex offo skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané.

30. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver v sume 1.300 €, ktorý sa zaviazal žalovaný splatiť v pravidelných mesačných splátkach. Nakoľko však žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, právny predchodca žalobcu v zmysle ustanovenia § 565 Obč. zák. a § 53 ods. 9 Obč. zák. úver predčasne zosplatnil.

31. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh (tak ako v tomto spore) stanovuje Občiansky zákonník v § 103, veta druhá, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle § 103 veta druhá Obč. zák. ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej

splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takéhoto zosplateného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplateniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatený (súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/273/19, sp. zn. 3Co/228/2019, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/233/2016, sp. zn. 6Co/77/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn./ 16Co/34/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/158/2017 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/427/2016).

32. V danom prípade, ak právny predchodca žalobcu ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru dňa 19.01.2017 pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci 09/2016 (podľa ust. § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Obč. zák.), čo mal súd za preukázané z predžalobnej upomienky (č. I. 28 spisu), premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej k 20.09.2016 (podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere a prehľadu splátok a úhrad). Žaloba bola doručená tunajšiemu súd dňa 30.08.2019, teda včas. Súd konštatuje, že v danom prípade nárok žalobcu vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy nie je premlčaný.

33. Po vykonanom dokazovaní má súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v celkovej sume istiny 1.300 €. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu 859,47 € pred podaním žaloby (podľa prehľadu splátok a úhrad). Vzhľadom na to, že súd s poukazom na vyššie uvedené, považuje takto poskytnutý úver za bezúročný, je možné priznať žalobcovi iba sumu nesplatennej istiny bez akýchkoľvek úrokov. Z týchto dôvodov súd v tejto časti považoval žalobu za dôvodnú a priznal žalobcovi sumu 440,53 € (1.300 € - 859,47 €) a v prevyšujúcom rozsahu čo do istiny aj čo do úrokov z omeškania z dôvodov vyššie uvedených, žalobu zamietol.

34. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 Obč. zák.).

35. Podľa ust. § 3 Nariadenia platnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

36. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania, ktorý bol vyčíslený v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením a to vo výške 5 % ročne zo sumy 440,53 € od 30.01.2017 do zaplatenia.

37. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd preto žalobe žalobcu v časti vyhovel a zaviazal žalovaného, aby žalobcovi zaplatil sumu 440,53 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 440,53 € od 30.01.2017 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti istiny nad sumu vo výške 440,53 € s príslušenstvom súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

38. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa ust. § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

40. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v konaní úspešný len čiastočne (37,74 %) a v menšom rozsahu (62,26 %) ako žalovaný, ktorému však žiadne trovy nevznikli, preto žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).